

ANSIOTASOINDEKSI

2010 = 100

KÄYTTÄJÄN KÄSIKIRJA

Käsikirjoja 33
Handböcker
Handbooks

Tilastokeskus

ANSIOTASOINDEKSI

2010=100

KÄYTTÄJÄN KÄSIKIRJA

Tiedustelut – Förfrågningar – Inquiries:

Anu Uuttu
Harri Nummila
029 551 2220

Sähköposti: palkat.indeksit@tilastokeskus.fi

Tilaston kuvaus: <http://tilastokeskus.fi/til/ati/meta.html>

Tilaston laatuseloste: http://tilastokeskus.fi/til/ati/2016/01/ati_2016_01_2016-05-27_jaa_001_fi.html

Kansikuva – Pämbild – Cover graphics: Shutterstock/Ranjith Ravindran
Kannen suunnittelu – Pärmpianering – Cover design: Riikka Turunen
Taitto – Ombrytning – Layout: Riikka Turunen

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Uppgifterna får lånas med uppgivande av Statistikcentralen som källa.

Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.

© 2016 Tilastokeskus – Statistikcentralen – Statistics Finland

ISSN 1797–5646

= Käsikirjoja

ISBN 978–952–244–564–3 (pdf)

Alkusanat

Ansiotasoindeksi on uudistettu viimeiset kolmekymmentä vuotta viiden vuoden välein. Määrävuosina toteutettavia uudistuksia tarvitaan kehittämään indeksin painorakennetta ja palkansaajaryhmäjakoja työmarkkinarakenteen muutoksia vastaavaksi. Ansiotasoindeksin rinnalla on perusvuodesta 2002 lähtien julkaistu myös säännöllisen ansion indeksiä, joka poikkeaa ansiotasoindeksistä siten, että siihen ei sisälly tulospalkkioita ja sopimuksiin perustuvia kertaeriä.

Ansiotasoindeksi julkaistiin perusvuodella 2010=100 ensimmäisen kerran lokakuussa 2012. Ansiotasoindeksin ja säännöllisen ansion indeksin 2010=100 painorakenne noudattaa perusvuotensa kansantalouden tilinpidon palkkasummia indeksin palkansaajaryhmäjakoon sovellet-

tuna. Ansiotasoindeksissä 2010=100 sopimusvaikutusarviot suunnataan entistä tarkemmin indeksin perussarjoille.

Ansiotasoindeksin määrävuosiudistuksen 2010=100 yhteydessä ansiotasoindeksin rinnalla julkaistavat keskiansiotiedot uudistettiin siten, että ne lasketaan erillään indeksin perussarjoista. Keskiansioiden aineisto kattaa kaikki Tilastokeskuksen alakohtaisten palkkatilastojen palkansaajat, jolloin laskennassa ovat aiempaa kattavammin mukana myös järjestäytymättömät pienyritykset.

Tähän käsikirjaan on päivitetty uudistettujen indeksien kuvaukset ja menetelmät muuttuneilta osin. Käsikirjan päivitykseen ovat osallistuneet Hanna Heljala, Harri Nummila ja Anu Uuttu.

Sisällys

Alkusanat	3	3.2 Toimiala.	14
1 Mikä on ansiotasoindeksi?	5	3.2.1 Toimialaluokitus.	14
1.1 Ansiotasoindeksin historiasta	5	3.2.2 Vanhojen indeksien tuotanto ja julkaisu toimialoittain	14
1.2 Ansiotasoindeksin kuvauskohde	6	3.2.3 Toimialoittainen painorakenne	14
1.2.1. Ansiotasoindeksi	6	3.3 Palkansaajaryhmäjako.	15
1.2.2. Säännöllisen ansion indeksi.	6	3.4 Sukupuoli	16
1.2.3. Säännöllisen työajan ansio	6		
1.2.4. Säännöllinen työaika	6		
1.3 Ansiotasoindeksin keskeisimmät käyttökohteet	7	4 Ansiotasoindeksin julkaiseminen ja tietopalvelu	17
1.4 Yhteydet muihin palkkatilastoihin.	7	LIITE 1: Tilaston käsitteitä	18
2 Ansiotasoindeksin laskenta	8	LIITE 2: Laskuesimerkkejä indeksin käytöstä	20
2.1 Keskiansiot	8	Ansiotason muutoksen laskenta	20
2.2 Indeksien laskenta keskiansioista	8	Ansiotason muutoksen laskenta kahden eri perusvuoden indekseillä	20
2.3 Ennakolliset indeksit	8	Indeksin perusvuoden muuttaminen	20
2.3.1 Säännöllisten ansioiden kehityksen arvioiminen	9	Oman indeksin laskenta	21
2.3.2 Tulospalkkioiden ja kertaerien lisääminen säännöllisiin ansioihin.	9	Liite 3: Ketjutuskertoimia 2000=100 indeksille	22
2.4 Välineljännekset.	10	Liite 4: Ansiotasoindeksin 2010=100 perussarjat (ilman sukupuolisarjoja)	23
3 Ansiotasoindeksin luokitukset ja painorakenne. .	12		
3.1 Työnantajasektori ja palkka-aineistot	12		
3.1.1 Palkka-aineistot	12		
3.1.2 Työnantajasektoreiden mukainen painorakenne	13		

1 Mikä on ansiotasoindeksi?

1.1 Ansiotasoindeksin historiasta

Yleistä palkkakehitystä on Suomessa mitattu palkansaajien ansiotasoindeksillä yhtäjaksoisesti vuodesta 1948 lähtien. Ansiotasoindeksissä mittauskohdeena ovat palkansaajien nimelliset ansiot ilman hintojen muutosten ja verotuksen vaikutusta palkansaajien ostovoimaan.

Nimellisen ansiokkehityksen lisäksi ansiotasoindeksin perusteella voidaan laskea palkansaajien reaaliensioiden kehitys vähentämällä nimellisten ansioiden muutoksesta kuluttajahintojen muutos.

Nimelliset ansiot ovat nousseet vuodesta 1948 vuoteen 2015* keskimäärin 7,5 prosenttia vuodessa ja reaaliensiot 2,3 prosenttia vuodessa.

Nimelliset ansiot ovat 1900-luvun loppupuoliskolla nousseet kaikkina vuosina. Nopeinta nimellisten ansioi-

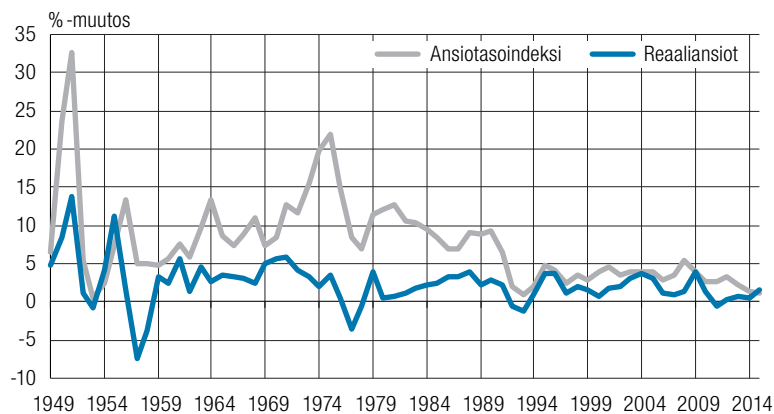
den kehitys tarkastelujakson aikana oli vuonna 1951, jolloin vuosimuutos ylsi lähes 33 prosenttiin.

Reaalisten ansioiden nousu oli voimakkainta vuosina 1951 ja 1955, jolloin nousua oli jopa yli kymmenen prosenttia vuodessa. Reaaliensioiden lasku oli voimakkainta vuonna 1957, jolloin negatiivista muutosta mitattiin noin seitsemän prosenttia.

Nimellispalkkojen nousuvauhti hidastui pysyvästi 1990-luvun alun lamasta lähtien. Vuodesta 1990 vuoteen 2015* nimellisten ansioiden keskimääräinen nousu oli enää 3,5 prosenttia ja reaaliensioiden nousu 1,6 prosenttia. Ansiotason nousun hidastuminen on siis ollut seurausta erityisesti inflaation hidastumisesta, sillä reaaliensioiden nousun hidastuminen koko tarkastelujaksoon verrattuna on ollut nimellisansioihin verrattuna vähäisempää.

* Ennakollinen tieto

Kuvio 1.
Ansiotasoindeksin ja reaaliensioiden vuosimuutokset 1949–2015*

* Ennakollinen tieto

1.2 Ansiotasoindeksin kuvauskohde

1.2.1. Ansiotasoindeksi

Ansiotasoindeksi mittaa kokoaikaisten palkansaajien säännöllisen työajan keskiansioiden kehitystä. Keskiansioista ei ole vähennetty veroja eikä työntekijän sosiaaliturvamaksuja. Ansiotasoindeksissä ovat mukana tulospalkkiot ja työehtosopimukseen perustuvat kertaerät.

1.2.2. Säännöllisen ansion indeksi

Säännöllisen ansion indeksiä on laskettu ansiotasoindeksin rinnalla vuodesta 2002 alkaen. Molemmat indeksit mittaavat ansiokehitystä käyttäen samoja palkka-aineistoja, palkkasummapainoja ja laskentasääntöjä. Säännöllisen ansion indeksi kuvaa ansiotasoindeksiä paremmin pysyvää ansiomuutosta, sillä se ei huomioi luonteeltaan satunnaisia ansioeriä eli tulospalkkioita tai työehtosopimukseen perustuvia kertaeriä, jotka ovat mukana ansiotasoindeksissä.

1.2.3. Säännöllisen työajan ansio

Säännöllisen työajan ansio kuukautta kohti sisältää seuraavat palkkaerät:

- peruspalkka
- tehtävän, ammattitaidon, palvelusvuosien yms. perusteella maksettavat lisät
- työpaikan sijainnin ja olosuhteiden perusteella maksettavat lisät
- työaikalisät
- toimihenkilöiden tulos- ja suoritusperusteinen palkanosa
- työntekijöiden suoritusperusteiset ansiot
- luontoisetujen verotusarvo

Säännöllisen työajan ansio ei sisällä kertaluonteisia palkkaeriä, kuten lomarahaa ja tulospalkkioita.

Säännöllisen työajan ansio on käytössä kaikissa palkkatilastoissa, mutta sen sisältö voi hieman vaihdella palkkatilastosta riippuen. Esimerkiksi tuntipalkkatilastoissa

säännöllisen työajan ansio sisältää aika-, urakka- ja palkkiotyöstä säännölliseltä tehdyltä työajalta maksetut palikat vuorotyö- ja olosuhdelisineen. Säännöllisen työajan ansioon sisältyvät Ansiotasoindeksissä myös sunnuntai- ja ylityöpalkan perusosat, mutta ei korotusosia.

Kuukausipalkkaisilla palkansaajilla keskiansioina käytetään säännöllisen työajan ansioita, jotka eivät sisällä lisä- ja ylityöansioita tai varallaolokorvauksia.

1.2.4. Säännöllinen työaika

Säännöllinen työaika määritellään palkanlaskennan yksikkötariffin mukaan. Siten tuntipalkkaisten palkansaajien osalta mitataan säännöllisenä työaikana tehdyn työn tuntiansioiden muutosta. Kuukausipalkkaisilla mitataan kokoaikaisten palkansaajien säännöllisen työajan kuukausiansioiden kehitystä. Palkkausjaksoon voi tällöin sisältyä myös palkallista vapaata.

1.2.5. Työpanos

Työpanosyksikkö on tuntipalkkaisilla täysin vakioitu – kuvataan tuntipalkkaa. Kuukausipalkkaisilla määräkomponentin muutos voi joskus vaikuttaa ansiotasoon. Esimerkiksi ansiotasoa vastaavasti laskeva viikkotyöajan lyhennys kuvautuu ansiotasoindeksissä negatiivisena ansiokehityksenä, vaikka ansiotaso työtuntia kohti säilyisi ennallaan. Tilapäinen palkallisen työajan muutos – kuten lomautus tai palkaton virkavapaus – vaikuttaa vain osittain tilastoituun kuukausiansioon. Säännöllisen työajan ansiokehitystä mittaavassa indeksissä ei myöskään kuvaudu ylitöiden määrän eikä ylityökorotusten vaikutus ansiotasoon.

Ansiotasoindeksin kiinteäpainoiset palkansaajaryhmät on suurelta osin muodostettu toimi- tai sopimusalojen mukaan. Työpanoksen määrän erilainen kehitys eri työnantajasektoreilla, toimialoilla tai tunti- ja kuukausipalkkaisilla ei siten vaikuta indeksin kehittymiseen. Edellä mainittujen palkansaajaryhmien sisäinen laadunmuutos – kuten uusien tehtävien synty, vanhojen tehtävien poistuminen tai koulutustason nousu – sen sijaan sisältyy indeksin kuvaamaan ansiokehitykseen. Käytännössä indeksi mittaa keskimääräistä toimialoittaista säännöllisen työajan ansiokehitystä.

1.3 Ansiotasoindeksin keskeisimmät käyttökohteet

Ansiotasoindeksin keskeisimpänä käyttöalueena on toimia tausta-aineistona työ- ja virkaehtosopimusneuvotteluissa. Indeksillä avulla kuvataan silloin toteutunutta ansiokehitystä ja liukumia eri sopimusaloilla tai arvioidaan tulevaa ansiokehitystä arvioitujen sopimusvaikutusten avulla.

Ansiotasoindeksillä on huomattava merkitys myös eläkejärjestelmän kannalta. Uutta alkavaa eläkettä laskeuttaessa työuran aikaiset palkat ja työtulot tarkistetaan eläkkeen alkamisvuoden tasoon palkkakertoimella. Palkkakertoimessa ansiotasoindeksin osuus on 80 prosenttia ja kuluttajahintaindeksin 20 prosenttia.

Työeläkkeitä tarkistetaan vuosittain työeläkeindeksillä. Työeläkeindeksissä hintatason muutoksen osuus on 80 ja palkansaajien ansiotason muutoksen osuus 20 prosenttia.

1.4 Yhteydet muihin palkkatilastoihin

Tilastokeskus julkaisee myös erillistä neljännesvuosittaista **työvoimakustannusindeksiä**, joka mittaa tehdyn työtunnin keskimääräisten työvoimakustannusten muutosta. Työvoimakustannukset sisältävät palkka- ja sosiaalikulut EU:n määrittelemiä käsitteitä ja luokituksia noudattaen. Ansiotasoindeksin ja työvoimakustannusindeksin mukaiset muutokset saattavat poiketa toisistaan johtuen mm. työvoimakustannusindeksin kattavammasta palkkakustannuskäsitteestä, työajan käytön muutoksista, indeksien erilaisista laskentamenetelmistä sekä satunnaisten ja kertaluontoisten kustannuserien erilaisesta kirjaamistavasta johtuen.

2 Ansiotasoindeksin laskenta

2.1 Keskiansiot

Ansiotasoindeksin laskenta perustuu keskiansiotietoihin, jotka lasketaan eri työnantajajärjestöjen toimittamien palkka-aineistojen sekä Tilastokeskuksen oman otoksen palkkatietojen perusteella. Keskiansiotiedot lasketaan erillään indeksin perussarjoista.

Kuukausipalkkaisten palkansaajien keskiansioiden laskennassa ovat mukana ne kuukausipalkkaiset palkansaajat, joiden työaika on yli 90 prosenttia kyseisen alan yleisestä työajasta. Tuntipalkkaisten palkansaajien keskiansioiden laskennassa ovat mukana kaikki tuntipalkkaiset palkansaajat lukuun ottamatta eri syistä vajaata palkkaa saavia.

2.2 Indeksien laskenta keskiansioista

Ansiotasoindeksi ja säännöllisen ansion indeksi ovat toimialatasolle kiinteäpainoisia Laspeyresin yksikköarvoindeksijä. Kiinteä painorakenne ulottuu myös erikseen kunkin toimialan tunti- ja kuukausipalkkaisille työnteekijöille. Ns. virallisen indeksin sarjoja on 301 kappaletta. Näiden sarjojen keskiansioista lasketaan indeksit jakamalla ne vuoden 2010 vastaavien sarjojen keskiansiolla.

Aggregoitujen ansiotasoindeksien (sekä vastaavasti säännöllisen ansion indeksien) Laspeyresin laskukaava on seuraava:

$$= 100 \times \frac{\sum w_i \times \frac{STA_{i,t}}{STA_{i,0}}}{\sum w_i}, \quad \text{eli}$$

$$ATI_i = \frac{\sum w_i \times ATI_{i,t}}{\sum w_i} \quad \text{jossa}$$

W_i = palkansaajaryhmän i palkkasumma vuonna 2010

$ATI_{i,t}$ = palkansaajaryhmän i ansiotasoindeksi vuosineljänneksellä t

$STAi,t$ = palkansaajaryhmän i säännöllisen työajan keskiansio neljänneksellä t

$STA_{i,0}$ = palkansaajaryhmän i säännöllisen työajan keskiansio vuonna 2010

Joillain toimialoilla on useampia perussarjoja, jolloin näiden perussarjojen keskiansiot lasketaan palkansaajien lukumäärillä painottaen yhteen toimialatasolle. Näitä kiinteillä paino-osuuksilla yhteenlaskettavia perussarjoja on ansiotasoindeksissä yhteensä 295 kappaletta.

Koska perussarjoilla ei ole kiinteitä painoja, toimialojen sisällä palkansaajien rakenteessa tapahtuvat muutokset vaikuttavat indeksin kehitykseen. Tässä suhteessa ansiotasoindeksi ei ole laadun muutoksista puhdistettu hintaindeksi vaan palkansaajaryhmittäistä säännöllisen työajan keskiansioiden kehitystä mittaava yksikköarvoindeksi. Lukumäärätiedot lisätään ansiotasoindeksin laskentajärjestelmään samalla kun keskiansiotkin päivitetään. Koska ansiotasoindeksin perussarjoja ei päivitetä joka neljänneksellä, käytetään ennakkollisilla neljänneksillä aina edellisiä päivitettyjä lukumäärätietoja keskiansioiden yhteen painottamisessa. Välineljänneksillä käytetään edellisen tilastoneljänneksen ja seuraavan tilastoneljänneksen painotettua keskiarvoa.

2.3 Ennakolliset indeksit

Ansiotasoindeksi ja säännöllisen ansion indeksi julkaistaan neljännesvuosittain kahdesta kahdeksaan viikkoa neljänneksen päättymisen jälkeen. Viive on suurempi ensimmäisen ja toisen neljänneksen julkaisujen kohdalla, koska silloin valmistuu runsaasti uusia palkka-aineistoja. Koska ansiotasoindeksin perustietoina käytettävien palkkatilastojen valmistumisaikataulu on huomattavasti hitaampi, joudutaan kaikkien sarjojen keskiansiot arvioimaan aina vähintään kerran. Kerran vuodessa päivitettävissä sarjoissa julkaistavan neljänneksen ja viimeisimmän päivitetyn todellisiin ansiotietoihin perustuvan neljänneksen välinen aikaero voi olla enimmillään yli vuoden.

Ansiotasoindeksin säännöllisen ansion indeksin ennakolliset indeksit lasketaan kehitysarvoindeksien avulla. Kehitysarviot koostuvat neljästä eri osasta:

- sopimuspalkkaindeksi (kuukauden tarkkuudella)
- liukuma-arvoindeksi (neljännesvuoden tarkkuudella)
- tulospalkkiot (vuoden tarkkuudella)
- sopimukseen perustuvat kertaerät (vuoden tarkkuudella)

Sopimuspalkkaindeksissä (SPI) arvioidaan yleisten työehtosopimusten vaikutus keskimääräisiin palkkakustannuksiin. Koska sopimuskorotuksia voidaan maksaa kesken vuosineljänneksen, tehdään sopimuspalkkaindeksi kuukausitasolla. Liukuma-arvioindeksissä (LIU) arvioidaan säännöllisten ansioiden yksilötasolla tapahtuvaa kehitystä sopimuskorotusten lisäksi sekä rakennemuutosten vaikutusta ansiotasoon. Sopimuspalkkaindeksit ja liukumaindeksit tehdään indeksoimalla vuoden kunkin kuukauden arvioitu ansiotaso suhteessa edellisen vuoden joulukuuhun.

2.3.1 Säännöllisten ansioiden kehityksen arvioiminen

Ansiotasoindeksin ennakkotiedot lasketaan sopimusvaikutus- ja liukuma-arvioiden avulla. Näiden arvioiden avulla indeksin jokaiselle perussarjalle lasketaan kehitys-arvio viimeisimmästä empiiriseen tietoon perustuvasta neljänneksestä eteenpäin. Aikaisempien perusvuosien indekseissä jokaisen perussarjan kehitysarviot laskettiin yhdestä sopimusvaikutusarviosta ja sitä vastaavasta liukuma-arviosta. Joissain tapauksissa yhteen perussarjaan sisältyi kuitenkin useampia sopimusaloja, jolloin eri sopimusvaikutusarvioita piti painottaa yhteen näiden sopimusalojen paino-osuuksilla.

2010=100 indekseissä on kaikkien käytettävissä olevien sopimusvaikutusarvioiden paino-osuudet valmiiksi laskettuina perussarjoille. Kun paino-osuudet ovat valmiina tietokannassa, ei painotuksia tarvitse enää tehdä uuden indeksin sopimusvaikutusarvioita tehtäessä ja perussarjojen sopimusvaikutusarviot vastaavat entistä paremmin perussarjaan sisältyvien palkansaajien keskimääräistä sopimuskorotusta. Perussarjoja, joihin on liitetty useampi kuin yksi sopimusvaikutusarvio, on indekseissä noin 300 kappaletta. 2010=100 indekseissä liukuma-arviot on erotettu sopimusaloista ja muodostettu sektoreittain ja karkean toimialaluokan mukaan. Liukuma-arviosarjoja on yhteensä 60.

Säännöllisten ansioiden indeksin SANI 2010=100 kehitysarviot lasketaan käyttämällä ns. SPILIU-indeksiä, johon on yhdistetty sopimuspalkkaindeksi ja liukuma-arvioindeksi kertomalla indeksit keskenään ja jakamalla sadalla. Näitä kaksiosaisia perussarjojen ansiokehityksen ennustamiseen tehtyjä indeksejä on säännöllisten ansioiden indeksin laskentajärjestelmässä 95 kappaletta. Vuosineljänneksien indeksit saadaan siten keskiarvona kuukausi-indekseistä. Jos perussarjan sopimuskorotus ajoittuu päivitettävän tilastoneljänneksen sisälle, ja ansiotiedot ovat joltain määrättyltä kuukaudesta, tulee vuosineljänneksen laskennalliseksi keskiansioksi eri luku kuin päivitettävä kuukauden ansiotieto on. Tämä neljänneksen keskiansio lasketaan seuraavasti:

$$STA_{i,t} = STA_{i,m} \times \frac{I_{i,t}}{I_{i,m}} \quad \text{kun}$$

$$I_i = \frac{SPI_i \times LIU_i}{100}$$

ja

$STA_{i,t}$ = palkansaajaryhmän i säännöllisen ansion keskiansio neljänneksellä t

SPI_i = sopimuspalkkaindeksi

LIU_i = liukumaindeksi

m = päivitettävä kuukausi

t = se vuosineljännes, johon päivitettävä kuukausi kuuluu

Ennakkotiedot lasketaan kehitysarvioindeksiin perustuen seuraavan kaavan mukaan:

$$SANI_{i,t+n} = \frac{I_{i,t+n}}{I_{i,t}} \times SANI_{i,t} \quad \text{kun}$$

I = ansiokehitysarvion mukainen indeksi

i = palkansaajaryhmä

t = havaintoaineistoon perustuva neljännes

$t+n$ = laskennan kohteena oleva ennustetun neljänneksen, joka on n neljännestä viimeisimmän empiiriseen aineistoon perustuvan neljänneksen jälkeen

Ansiokehitysarviot tehdään yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Julkisen sektorin palkansaajien ansiokehitysarvioihin saadaan asiantuntija-arviot Valtion työmarkkinalaitoksesta ja Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta. Kuntien opettajille, lääkäreille ja tekniselle henkilöstölle tehdään erilliset sopimusvaikutusarviot, koska näiden ammattiryhmien sopimuskorotukset voivat poiketa yleisestä linjasta. Yksityisellä sektorilla sovelletaan Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) laskelmia varsinkin sopimusvaikutusten osalta. Järjestöihin kuuluvien työnantajien palkansaajia koskevia kehitysarvioita sovelletaan myös järjestäytymättömien työnantajien työntekijöitä koskeviin keskiansiosarjoihin.

2.3.2 Tulospalkkioiden ja kertaerien lisääminen säännöllisiin ansioihin

Säännöllisen ansion indeksin ja ansiotasoindeksin laskenta on identtistä säännöllisten ansioiden osalta. Ansiotasoindeksiä laskettaessa säännöllisiin ansioihin lisätään vielä tulospalkkiot ja työehtosopimuksiin perustuvat

kertaerät. Molemmat kertaluonteiset erät lisätään säännöllisiin ansioihin vuosittaisina keskiarvoina, jolloin kalenterivuoden jokaiselle neljännekselle lisätään vuosittaisten kertaerien osuus suhteessa säännölliseen ansioon. Siten kertaerien lisääminen säännöllisiin ansioihin ei vaikuta ansiotasoindeksin vuoden sisäiseen kehitykseen.

Tulospalkkiot ovat alakohtaisissa palkka-aineistoissa yleensä vuoden ajalta kuukausitasolle laskettuja keskiarvoja. Tällöin tulospalkkion kyseisen vuoden osuus saadaan jakamalla keskimääräiset tulospalkkiot kuukaudessa säännöllisen työajan kuukausiansiolla, joka tuntipalkkaisilla on muodostettu laskennallisesti.

$$tul_{\%}^{kk} = \frac{tul^{kk}}{sans^{kk}}$$

jossa

$sans^{kk}$ = säännöllisen työajan ansion kuukaudessa

tul^{kk} = tulospalkkioiden kuukausikeskiarvo

$tul_{\%}^{kk}$ = tulospalkkioiden osuus kuukausiansioista

Sopimukseen perustuvat kertaerät tasoitetaan ansiotasoindeksin laskennassa koko kalenterivuodelle. Sopimuksiin perustuvat kertaerät eivät sisälly alakohtaisiin palkkatilastoihin, joten niiden määrää ei erikseen lasketa, vaan tiedot osuuden laskemiseksi otetaan työehtosopimuksista. Tieto kertaerästä saadaan joko prosenttiosuutena kuukausipalkasta tai euromääräisenä summana, jolloin kalenterivuodelle tasoitetun osuuden laskemisessa on kaksi vaihtoehtoa.

1) Prosentuaalisten kertaerien kalenterivuodelle tasoitettu osuus lasketaan jakamalla maksettu kertaerä (prosenttia kuukausipalkasta) kahdellatoista.

$$ker_{\%}^y = \frac{ker_{\%}^{kk}}{12},$$

jossa

$ker_{\%}^y$ = kalenterivuodelle tasoitettu kertaerän kuukausittainen osuus

$ker_{\%}^{kk}$ = maksettu kertaerä, prosenttia kuukausipalkasta

TAI

2) Euromääräisenä ilmoitetun kertaerän kalenterivuodelle tasoitettu osuus saadaan jakamalla erä säännöllisen ansion vuosisummalla.

$$ker_{\%}^y = \frac{ker_{eur}}{sans^{kk} \times 12}$$

jossa

$ker_{\%}^y$ = kalenterivuodelle tasoitettu kertaerän kuukausittainen osuus

ker_{eur} = maksettu kertaerä, euroa

$sans^{kk} \times 12$ = säännöllisen ansion vuosisumma

Säännöllisistä ansioista päästään näin ansiotasoindeksin laskennan perusteena oleviin ansioihin lisäämällä tulospalkkiot ja sopimukseen perustuvat kertaerät.

$$ansio^{ATI} = \frac{(100 + tul_{\%}^y + ker_{\%}^y)}{100} \times sans^{SANI}$$

Kertaerien jakaminen tasan vuoden jokaiselle neljännekselle merkitsee sitä, että muutokset kertaerien suuruudessa näkyvät aina edellisen vuoden viimeisen neljänneksen ja seuraavan vuoden ensimmäisen neljänneksen välillä. Sopimukseen perustuvien kertaerien kohdalla muutos voi näkyä heti kun vuoden ensimmäisen neljänneksen indeksi julkaistaan. Tulospalkkioiden kehityksestä saadaan todellista tietoa vasta palkkatilastojen valmistumisen yhteydessä, joten tulospalkkioiden muutokset vaikuttavat ansiotasoindeksiin vasta jopa puolentoista vuoden viiveellä seuraavan vuoden ansiotasoindeksien julkaisujen yhteydessä. Työvoimakustannusindeksin tulospalkkiotietoja käytetään tulospalkkioiden arvioimiseen ansiotasoindeksin ennakkollisten indeksien laskennassa. Työntajasektoreiden palkka-aineistojen valmistuttua tulospalkkiotieto tarkentuu ansiotasoindeksiin.

2.4 Välineljännekset

Suurin osa ansiotasoindeksin perussarjoista päivitetään kerran vuodessa. Kun perussarjan ansiotieto päivitetään, muuttuvat kahden päivitetyn neljänneksen välissä olevat neljännekset ennakkollisista ns. välineljänneksiksi. Koska toteutunut keskiansio voi poiketa merkittävästi siitä, mitä on kehitysarvioilla ennustettu, ei ole perusteltua käyttää välineljänneksen laskemisessa pelkkää kehitysarvioita. Ennakkoarvioihin perustuvat välineljännekset eivät välttämättä ole enää ”linjassa” toteutuneen ansiokehityksen kanssa. Siksi päivitettäessä keskiansioita päivittyvät myös välineljännekset automaattisesti. Välineljännekset lasketaan uudestaan seuraavan kaavan mukaan:

$$ATI_i^{t+n} = I_i^{t+n} + \frac{ATI_i^{t+k} - I_i^{t+k}}{I_i^{t+k}} \times \frac{n}{k}$$

jossa

- I = ansiokehitysarvion mukainen indeksi
 i = palkansaajaryhmä
 t = edellinen havaintoaineistoon perustuva neljännes
 n = laskennan kohteena oleva ennusteljänneksen ja edellisen havainto-aineistoon perustuvan neljänneksen välinen etäisyys vuosineljänneksinä
 k = tilastoneljänneksien välinen etäisyys vuosineljänneksinä

Siten kehitysarvion mukaisen keskiansion ja toteutuneen keskiansion välinen ero jaetaan tasaisesti eli lineaarisen kertymäfunktion mukaisesti kahden päivytysajankohdan välille.

Ansiotasoindeksissä 2010=100 lukumäärätiedot lasketaan välineljänneksille lineaarisesti tilastoneljänne-

sien lukumääristä. Siten neljänneksen $k+n$ lukumäärä lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

$$lkm^{k+n} = lkm^k + (lkm^{k+x} - lkm^k) * \frac{n}{k}$$

jossa

- lkm^{k+n} = neljänneksen $k+n$ lukumäärä
 lkm^k = edellisen tilastoneljänneksen lukumäärä

$(lkm^{k+x} - lkm^k)$ = tilastoneljänneksien lukumäärämuutos

$\frac{n}{k}$ = välineljänneksen etäisyyden ja tilastoneljänneksien etäisyyden välinen suhde

3 Ansiotasoindeksin luokitukset ja painorakenne

Ansiotasoindeksin tuotannossa käytettäviä luokituksia ovat seuraavat:

- työnantajasektori
- toimiala
- palkkauksen peruste (tunti- ja kuukausipalkkaiset)
- palkka-aineisto
- ammatti

Ansiotasoindeksissä käytettävät luokitukset määrittelevät sen tason, jolta indeksin laskennassa käytettävien palkansaajaryhmien indeksejä painotetaan kiinteillä palkkasummapainoilla suurempien palkansaajaryhmien indekseiksi. Käytettävät luokitukset vaikuttavat siihen, miten palkansaajarakenteen muutokset vaikuttavat indeksin kehitykseen. Luokitusten määrittelemien palkansaajaryhmien väliset rakennemuutokset eivät vaikuta summatasojen palkansaajaryhmien indekseihin, koska kiinteällä painorakenteella aggregoidun palkansaajaryhmän indeksikehitys on aina siihen sisältyvien alemman tason palkansaajaryhmien painotettu keskiarvo. Sen sijaan alimman tason palkansaajaryhmien sisäiset rakennemuutokset vaikuttavat indeksin kehitykseen. Tämä näkyy erityisesti esimerkiksi silloin, kun jollain toimialalla korkeampaa koulutusta vaativien tehtävien osuus kasvaa. Silloin toimialan keskiansion muutos on nopeampaa kuin yksittäisistä työtehtävistä maksettavien ansioiden muutoksen keskiarvo.

Ansiotasoindeksiä julkaistaan työnantajasektoreittain, toimialoittain sekä tunti- ja kuukausipalkkaisille erikseen. Palkka-aineistoittain indeksiä ei julkaista.

Ammatin pääluokalla vakioituja ansiokehitystietoja julkaistaan syksystä 2013 alkaen kerran vuodessa.

3.1 Työnantajasektori ja palkka-aineistot

Ansiotasoindeksin ja säännöllisen ansion indeksin aineistot perustuvat eri työnantajasektoreilta kerättäviin palkka-aineistoihin. Työnantajasektoreita on neljä; yksityinen, valtio, kunnat (sis. kuntayhtymät) sekä muut.

Valtiosektorissa ovat mukana vain budjettitalouteen kuuluvat yksiköt, joten esimerkiksi valtion liikelaitokset kuuluvat yksityiseen sektoriin. Muut-sektoriin sisältyy erilaisia voittoa tavoittelemattomia organisaatioita – kuten evankeliset-luterilaiset seurakunnat, työmarkkinajärjestöt, säätiöt ja valtion tai kuntien budjettitalouteen kuulumattomat sosiaalirahastot. Myös yliopistot, jotka eivät enää kuulu valtion budjettitalouteen, ovat vuoden 2010 alusta lähtien olleet osa muut-sektoria.

3.1.1 Palkka-aineistot

Valtion ja kuntien osalta käytössä ovat Tilastokeskuksen palkkatilaston aineistot. Aineistot kattavat näillä sektoreilla käytännössä koko henkilöstön.

Yksityisen sektorin suurimmat palkka-aineistot ovat Elinkeinoelämän keskusliiton teollisuusalojen ja palvelualojen jäsenyritysten palkka-aineistot. Näiden aineistojen lisäksi ansiotasoindeksiin sisältyy eräiden pienempien työnantajien palkka-aineistoja.

Yksityisen sektorin perustiedot koostuvat työnantajajärjestöjen aineistoista. Erillisinä käsiteltäviä yksityisen sektorin aineistoja ovat seuraavat:

- Palvelualojen otos
- EK:n teollisuusalojen aineisto
- EK:n palvelualojen aineisto
- Autoliikenteen aineisto
- Autokaupan ja korjaamoalan aineisto
- Teollisuusalojen otos
- Kiinteistöpalvelualan aineisto

Voittoa tavoittelemattoman sektorin aineistoja ovat mm. seuraavat:

- Evl. kirkon kuukausipalkkaisten aineisto
- Teatterialan aineisto
- Evl. kirkon lastenohjaajien aineisto
- Avainta

Tilastokeskuksen omalla palkkatiedustelulla täydennetään järjestäytyneiden työnantajien keräämiä palkkatilastoja sellaisilla toimialoilla, joilla työnantajien järjestäytymisaste on keskimääräistä alhaisempi esimerkiksi pienyritysten yleisyyden johdosta. Otostiedustelulla on merkittävä painoarvo muun muassa rakentamisen, kaupan, autoliikenteen ja liike-elämän palveluiden ansiotasoindeksiä laskettaessa.

Käytettäessä otoksesta saatuja palkka-aineistoja indeksin laskennassa ongelmana on otoksesta lasketun keskiansion keskivirhe, joka voi aiheuttaa huomattavaa satunnaisvaihtelua ansiokehitystä laskettaessa. Toisaalta sillä toimialatasolla, jolla ansiotasoindeksiä julkaistaan, ei otokseen perustuvien perussarjojen merkitys ole yleensä kovin hallitseva. Pelkkien järjestäytyneiden työnantajien palkka-aineistojen käytössä on puolestaan se ongelma, että järjestäytyneet yritykset ovat yleensä keskimääräiseltä kooltaan paljon suurempia kuin samalla toimialalla olevat järjestäytymättömät yritykset. Monilla toimialoilla pienyritykset ovat erikoistuneita määrättyihin tuotteisiin tai palveluihin tai niiden toiminta

muuten poikkeaa alan suuryritysten painopistealueista. Tällöin myös ansiokehitys voi järjestäytymättömillä työnantajilla poiketa systemaattisesti järjestäytyneiden vastaavasta. Järjestäytyneiden ja järjestäytymättömien yritysten palkansaajien ansiotasossa on toimialoittaisia eroja, mutta merkittävistä eroista ansiokehityksessä ei ole olemassa tutkimustulosta.

3.1.2 Työnantajasektoreiden mukainen painorakenne

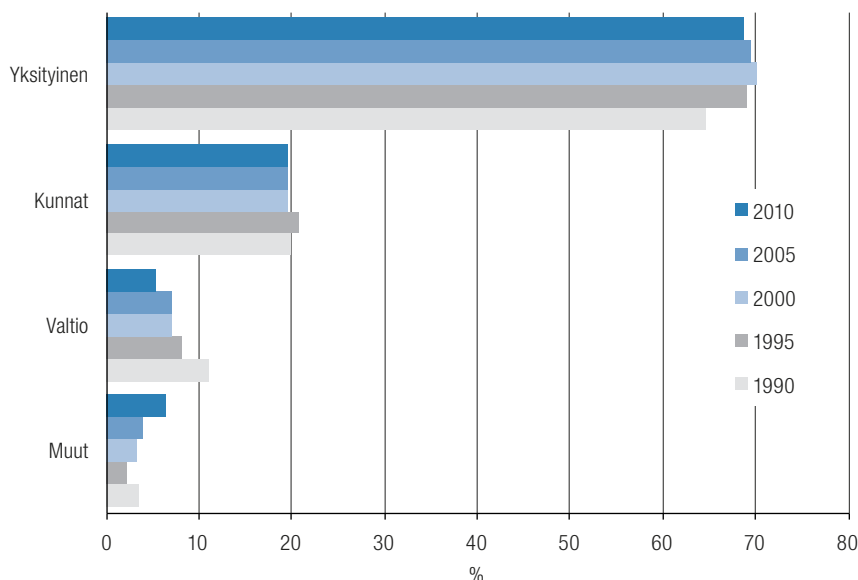
Ansiotasoindeksin 2010=100 työnantajasektoreittainen painorakenne noudattaa kansantalouden tilinpidon palkkasummarakennetta vuodelta 2010. Kansantalouden tilinpidon palkkasummat kuvaavat kaikkia kansantaloudessa maksettavia palkkoja, myös ns. harmaassa taloudessa maksettavia palkkoja.

Kuviossa 2 on kuvattu eri sektorien osuudet indeksin painorakenteesta perusvuodesta 1990 lähtien.

Yksityisen sektorin osuus on 2010=100 indeksin painorakenteesta noin 69 prosenttia. Yksityisen sektorin osuuden kasvu ja vastaavasti valtion osuuden aleneminen vuodesta 1990 vuoteen 1995 johtui pääosin valtion muodostamien liikelaitosten ja valtionyhtiöiden siirrosta yksityiselle sektorille. Tämä siirto tehtiin väliuudistuksena jo 1990=100 indeksiin vuonna 1995 ja se vastasi 3,7 prosenttia kaikkien palkansaajien palkkasummasta. Siten 1990-luvun laman aikana yksityisen sektorin osuus ansiotasoindeksissä olisi ilman tätä rakenteellista uudistusta pienentynyt.

Vuosien 1995 ja 2000 välillä ei tapahtunut merkittäviä rakenteellisia uudistuksia ansiotasoindeksin sektori- ja osuuden nousu johtui yleisestä talouden voimakkaasta kasvusta.

Kuvio 2.
Ansiotasoindeksien painorakenne, perusvuodet 1990–2010

Kuntien palkkasummaosuus on pysynyt melko vakaina noin 20 prosentin tuntumassa vuodesta 1990 lähtien.

Suurin rakenteellinen sektorijakoa koskeva muutos vuosien 2005 ja 2010 välillä liittyy yliopistoja koskevaan luokittelumuutokseen. Vuoden 2010 alussa yliopistot siirrettiin valtion budjettitalouteen kuulumattomina yksiköinä ansiotasoindeksin luokituksessa valtiosektorilta voittoa tavoittelemattomaan muut-sektoriin. Tämän johdosta 2005=100 indeksin painorakennetta kor-

jattiin siten, että 2010 alkaen valtiosektorin osuus oli 2005=100 indeksissä 4,9 (aiemmin 6,9) ja muut-sektorin 5,9 (aiemmin 3,9) prosenttia. Tämä rakenteellinen muutos huomioden on valtiosektorin osuus siis kasvanut 0,4 ja muut-sektorin 0,5 prosenttiyksikköä.

Muut-sektorin paino-osuuden kasvu 2005=100 indeksiin verrattuna johtuu osittain ansiotasoindeksissä käytettävien palkka-aineistojen kattavuuden parantumisesta ja osin yliopistojen siirtymisestä muut-sektoriin.

3.2 Toimiala

3.2.1 Toimialaluokitus

Ansiotasoindeksissä 2010=100 ja 2005=100 on käytössä toimialaluokitus TOL 2008. Ansiotasoindeksiä 1995=100 julkaistaan toimialaluokituksen TOL 2002 mukaisena ja tätä vanhempien perusvuosien indeksejä edelleen niillä toimialaluokituksilla, joilla ne on alun perin julkaistu.

TOL 2008 -luokituksella julkaistavat pääluokat ovat

- A Maatalous, metsätalous ja kalatalous
- C Teollisuus
- D Sähkö, kaasu ja lämpö
- E Vesi- ja jätehuolto
- F Rakentaminen
- G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus
- H Kuljetus ja varastointi
- I Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- J Informaatio ja viestintä
- K Rahoitus ja vakuutustoiminta
- L Kiinteistöalan toiminta
- M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- P Koulutus
- Q Terveydenhuolto ja sosiaalipalvelut
- R Taiteet, viihde ja virkistys
- S Muu palvelutoiminta

Ansiotasoindeksissä 2010=100 on yhteensä 88 kiinteäpainoista toimialaa, kun 2005=100 indeksissä niitä oli 70. Toimialojen määrän lisäys johtuu suureksi osaksi siitä, että Tilastokeskuksen omassa otoksessa siirryttiin uusimpaan toimialaluokitukseen TOL 2008. Lisäksi oman otoksen käyttö myös laajentui koskemaan entistä useampaa toimialaa.

Esimerkiksi toimialan B Kaivostoiminta ja louhinta tietoja ei julkaista ansiotasoindeksissä koska tällä toimialalla on vähän yrityksiä ja yksi yritys dominoi toimialaa.

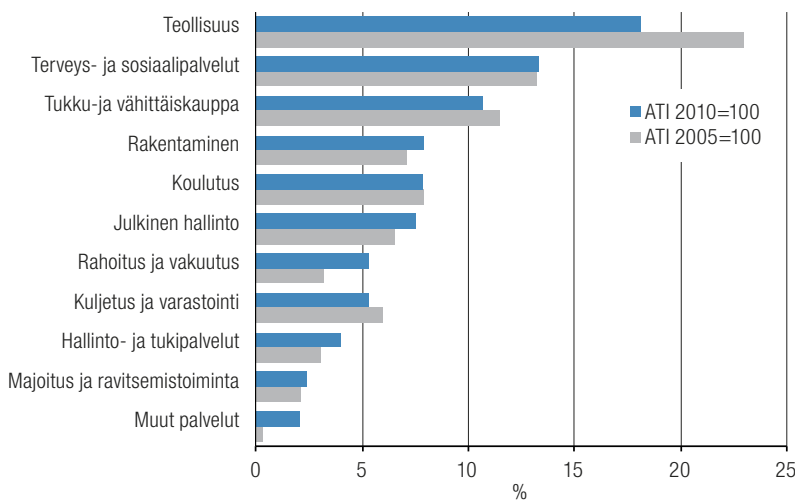
3.2.2 Vanhojen indeksien tuotanto ja julkaisu toimialoittain

Vanhojen perusvuosien toimialoittaiset ansiotasoindeksit on ketjutettu vastaavilla uuden indeksin toimialaindeksillä. Toimialaluokituksessa tapahtuneiden rakennemuutosten takia vanhojen toimialaindeksien sisältämä palkansaajien perusjoukko ei välttämättä ole täsmälleen vanhoissa indekseissä käytetyn toimialaluokituksen mukainen. Yleensä vanhat toimialaindeksit on kuitenkin ollut mahdollista muodostaa, koska erot eivät ole kovin suuria.

3.2.3 Toimialoittainen painorakenne

Indeksin toimialoittaiset painot noudattavat yksityisellä sektorilla tilinpidon palkkasummia, mutta julkisella sektorilla toimialapainot määräytyvät palkkarakennetutkimuksen 2010 tuloksista. Toimialan alla olevat palkansaajaryhmittäiset paino-osuudet perustuvat palkkarakennetutkimukseen maa- ja metsätaloutta lukuun ottamatta.

Kuvio 3.
Ansiotasoindeksien 2005=100 ja 2010=100 toimialoittainen painorakenne (TOL 2008)

Periaatteessa ansiotasoindeksin paino-osuudet olisi voitu määrittellä lähes kokonaan palkkarakennetutkimukseen perustuen. Tutkimukseen ei kuitenkaan sisälly alle viiden työntekijän yrityksiä. Tällöin sellaisilla toimialoilla, joilla pienyritysten osuus on merkittävä, painot olisivat olleet liian alhaisia. Pienyrityksiä on runsaasti mm. rakentamisessa ja kaupassa. Toisaalta palkkarakennetutkimuksen painot olisivat vastanneet paremmin niitä palkka-aineistoja, joita ansiotasoindeksin tuotannossa on käytettävissä.

Suurin muutos 2010=100 indeksiin toimialoittaisessa painorakenteessa verrattuna 2005=100 indeksiin on tapahtunut siirtymänä teollisuudesta palveluihin. Teollisuuden osuus on vähentynyt 23,0 prosentista 18,1 prosenttiin. Palveluiden osuus puolestaan on kasvanut. Suhteellisesti eniten on kasvanut muiden palveluiden osuus; 0,3 prosentista 2,1 prosenttiin. Kyseinen toimialaluokka sisältää erilaisten järjestöjen toiminnan ja lisäksi joukon henkilökohtaisia palveluja. Rahoitus ja vakuutus -toimialan osuus on noussut 3,2 prosentista 5,3 prosenttiin. Myös hallinto- ja tukipalveluiden osuus on kasvanut; 3,0 prosentista 4,0 prosenttiin. Näihin palveluihin luetaan liike-elämän hallinto- ja tukipalveluiden lisäksi esimerkiksi vuokraus- ja leasingtoiminta, matkatoimistot, työllistämistoiminta sekä kiinteistöhoito-, turvallisuus- ja vartiointipalvelut.

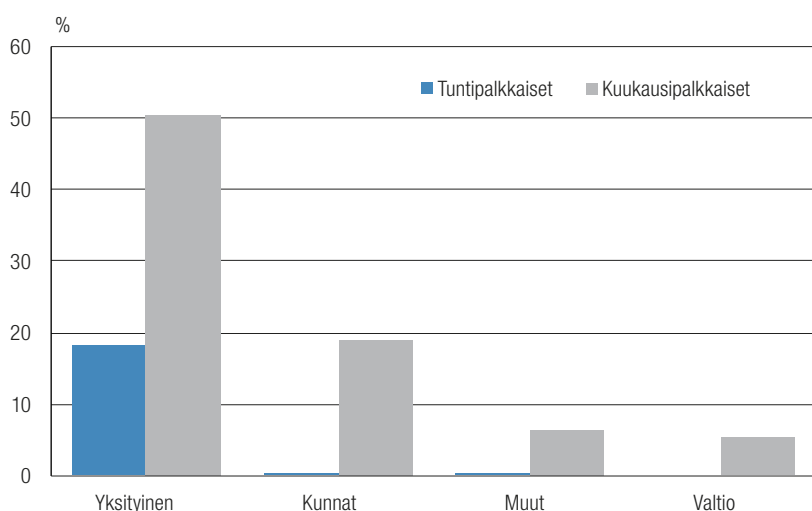
Mikäli toimialoittaisessa painorakenteessa tapahtuu nopeita muutoksia, voi perusvuoden painorakenteeseen perustuva indeksi tuottaa todellisesta tilanteesta poikkeavia tuloksia. Painorakenteen muutos yksinään ei aiheuta indeksiin oikeellisuuden kannalta ongelmia, mutta samanaikainen painorakenteen muutos ja erisuuri ansiokehitys eri toimialoilla johtavat vääristyneeseen kokonaisindeksiin

kehitykseen. Ansiotasoindeksin 1990=100 laskennan aikana aina vuoteen 1998 asti rakentamisen paino-osuus oli aivan liian suuri verrattuna siihen todelliseen tilanteeseen, joka vallitsi ajanjaksolla 1991-1998. Koska rakentamisen ansiokehitys oli toimialan lamasta johtuen huomattavasti keskimääräistä alhaisempi, on rakentamisen todellisuutta suurempi paino vaikuttanut hidastavasti ansiotasoindeksin kehitykseen verrattuna siihen, mitä se olisi ollut tuoreempaa painorakennetta käyttäen. 2000-luvulla eri toimialojen ansiokehityksessä ja painorakenteessa tapahtuneet muutokset ovat olleet pienempiä, joten tässä suhteessa perusvuoden palkkasummapainojen käyttö ei ole aiheuttanut merkittävää harhaa indeksiin laskentaan.

3.3 Palkansaajaryhmäjako

Ansiotasoindeksin toimialat jaetaan tunti- ja kuukausipalkkaisiin palkansaajiin, joille on olemassa omat kiinteät palkkasummapainonsa. Lähes kaikissa laskennan perustana olevissa toimialoissa on olemassa yksi tai useampi keskiansiosarja kuukausipalkkaisille palkansaajille. Sellaisia toimialoja puolestaan on runsaasti, joilla ei ole tuntipalkkaisia työntekijöitä tai heitä on niin vähän, että keskiansiosarjaa heille ei ole muodostettu. Toimialoittaiset palkkasumat on jaettu tunti- ja kuukausipalkkaisille työntekijöille palkkarakennetutkimuksesta 2010 saatujen lukujen perusteella. Maa- ja metsätaloudessa, jota palkkarakennetutkimus ei koskenut, palkkasumat on jaettu laskennallisesti palkansaajien lukumäärän ja palkkatason perusteella.

Kuvio 4.
Ansiotasoindeksin 2010=100 palkansaajaryhmittäinen painorakenne

Kahdenkymmenenviiden vuoden aikana tuntipalkkaisten työntekijöiden paino-osuus ansiotasoindeksissä on supistunut tasaisesti 30,6 prosentista 18,9 prosenttiin (2005:22,1). Merkittäviä syitä tähän kehitykseen ovat tuotantotehtävissä toimivien työntekijöiden osuuden pieneneminen automaation yleistyessä ja esimerkiksi suunnittelutehtävissä toimivien kuukausipalkkaisten toimihenkilöiden osuuden kasvu. Yksityisellä sektorilla tuntipalkkaisten osuus on noin 27 prosenttia. Valtiolla lähes kaikki sekä kunta- ja muut-sektorilla suurin osa (n. 98 %) palkansaajista on kuukausipalkkaisia. Siten tuntipalkkaisten työntekijöiden kokonaisindeksi perustuu lähes kokonaan yksityisen sektorin ansiokehitykseen.

3.4 Sukupuoli

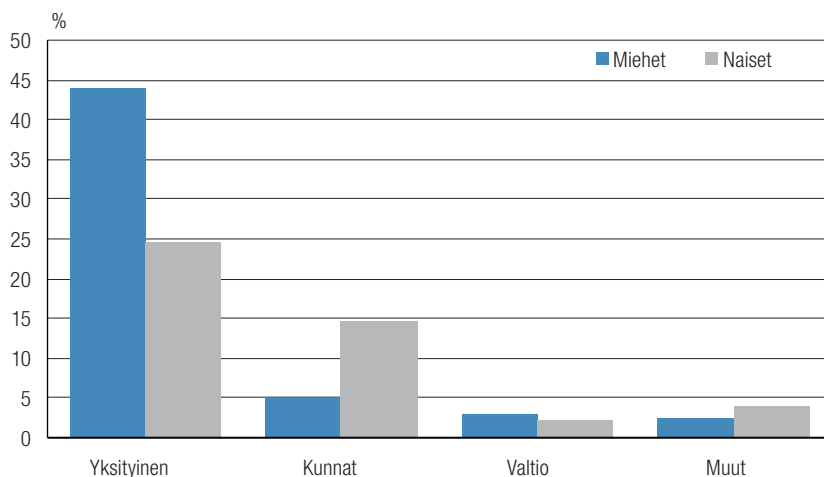
Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kaikilla ansiotasoindeksin perussarjoilla on rinnakkaiset sukupuolitaiset sarjat. Miesten ja naisten erilliset ansiotasoindeksit

lasketaan näiden sukupuolittaisten sarjojen perusteella. Sukupuoli ei kuitenkaan muutoin ole virallisen ansiotasoindeksin laskennan perustana vaan lähtökohtana ovat molemmat sukupuolet sisältävät perussarjat. Kaikkien palkansaajien palkkasummasta naisten osuus 2010=100 indeksissä on 45 prosenttia. Vastaavasti 2005=100 ja 2000=100 indeksissä naisten osuudet ovat 44 ja 42 prosenttia. Sukupuolten paino-osuuteen on vaikuttanut erityisesti Tilastokeskuksen oman otoksen toimialoitainen rakenne sekä toimialoitain vaihtelevat suhdanteet. Yksityisellä sektorilla naisten paino-osuus on noin 36 prosenttia, kunta-alalla 75 prosenttia ja valtiolla 43 prosenttia ja muut-sektorilla 62 prosenttia. Naisten osuus on kasvanut kaikilla sektoreilla lukuun ottamatta valtiota, missä osuus on pysynyt samana.

Tuntipalkkaisista palkansaajista naisten osuus on noin 14 prosenttia ja kuukausipalkkaisista noin 51 prosenttia.

Naisten ansiot miesten ansioista olivat vuoden 2011 viimeisellä neljänneksellä ansiotasoindeksissä 2010=100 keskimäärin 83 prosenttia.

Kuvio 5. Ansiotasoindeksin 2010=100 sukupuolittainen painorakenne

4 Ansiotasoindeksin julkaiseminen ja tietopalvelu

Ansiotasoindeksi ja säännöllisen ansion indeksi julkaistaan yhtenä neljännesvuosittaisena tiedotteena kahdesta kahdeksaan viikkoa kunkin neljänneksen päättymisen jälkeen. Tiedote on saatavilla sekä verkkojulkaisuna että pdf-tiedostona Tilastokeskuksen internet-sivuilla. Suomenkielistä versiota on mahdollisuus tilata myös painojulkaisuna. Painojulkaisu on maksullinen.

Vuoden ensimmäisen neljänneksen indeksi julkaistaan noin kahden kuukauden viiveellä toukokuun lopulla. Ensimmäisen neljänneksen julkaisemisen viive on suurin, koska keväällä valmistuu runsaasti edellisen vuoden loppua koskevia tilastoaineistoja. Toisen neljänneksen indeksi julkaistaan elokuun lopulla. Kolmannen neljänneksen indeksi julkaistaan ensimmäisenä ennakkotietona jo toisen neljänneksen julkaisun yhteydessä Eläketurvakeskuksen tarvitessa indeksin ennakkotiedot työeläkeindeksien laskemista varten. Varsinainen kolmannen neljänneksen indeksi julkaistaan lokakuun puolella välissä. Vuoden viimeisen neljänneksen indeksi julkaistaan seuraavan kalenterivuoden helmikuun alkupuolella.

Tuoreimmat ansiotasoindeksit, säännöllisen ansion indeksit ja keskiansiotiedot ovat aina ennakkotietoja. Kunkin kalenterivuoden indeksit ja keskiansiot julkaistaan ensimmäisen kerran lopullisina yleensä seuraavan vuoden toisen neljänneksen julkaisun yhteydessä.

Tiedotteen lisäksi internet-sivuilta on ladattavissa tietokantataulukoita. Nämä sisältävät ansiotasoindeksin ja säännöllisen ansion indeksin sektoreittain ja palkkausmuodittain perusvuosilta 1995=100, 2005=100 ja 2010=100, yleisindeksin perusvuodelta 1964=100, kuukausikeskiansiot sukupuolittain, sektoreittain ja palkkausmuodittain sekä kahden uusimman perusvuoden ansiotasoindeksin ja säännöllisen ansion indeksin muutosprosentit.

Tilastokeskus laskee ja julkaisee edelleen myös perusvuodeltaan vanhempia ansiotasoindeksejä. Vanhat ansiotasoindeksit on laskettu itsenäisinä niiden ketjutusajankohtaan saakka, jonka jälkeen ne lasketaan uusimpien indeksien kautta. Tämä ketjutusajankohta on ollut yleensä pari vuotta uuden indeksin perusvuoden jälkeen. Uusi indeksi ja vanhat indeksit voivat kehittyä siten hieman eri tavalla uuden indeksin perusvuoden ja vanhojen indeksien ketjutusajankohdan välillä. Esim. ansiotasoindeksi 1990=100 laskettiin erillisenä viimeiseen neljännekseen 1997 saakka, jonka jälkeen sen prosentuaaliset muutokset ovat samoja kuin uuden indeksin.

Ansiotasoindeksin perussarjatasoisia tietoja voidaan luovuttaa tapauskohtaisesti.

LIITE 1: Tilaston käsitteitä

Säännöllisen työajan ansio

Säännöllisen työajan ansio kuukautta kohti sisältää seuraavat palkkaerät;

- peruspalkka
- tehtävän, ammattitaidon, palvelusvuosien yms. perusteella maksettavat lisät
- työpaikan sijainnin ja olosuhteiden perusteella maksettavat lisät
- työaikalisät
- toimihenkilöiden tulos- ja suoritusperusteiset palkanosat
- työntekijöiden suoritusperusteiset ansiot ja
- luontoisetujen verotusarvot.

Säännöllisen työajan ansion sisältö voi hieman vaihdella palkkatilastosta riippuen. Esimerkiksi tuntipalkkatilastoissa säännöllisen työajan ansio sisältää aika-, urakka- ja palkkiotyöstä säännölliseltä tehdyltä työajalta maksetut palkat sekä sunnuntai- ja ylityöpalkan perusosat, mutta ei korotusosia. Tuntipalkkaisten palkansaajien palkkatilastoissa säännöllisen työajan tuntiansio sisältää edellä mainitut erät yleensä tehdyltä työajalta. Ansiokäsitteseen ei tuntipalkkaisilla sisälly kaikkia sellaisia eriä, joita vastaavat tekijät kuukausipalkkaisilla ovat mukana. Näitä ovat mm. luontoisedut, eräiden sopimusalojen palvelusvuosilisät ja sunnuntaityökorvaukset sekä epä-säännölliset tulossidonnaiset erät. Säännöllisen työajan ansioon luetaan monilla tuntipalkka-aloilla (mm. metalliteollisuus, saha-, levy- ja puusepänteollisuus sekä julkinen sektori) 1980-luvun lopulta lähtien se ansiokompensaatio, jolla säännöllisen työajan lyheneminen korvattiin vaikutukseltaan vastaavalla tehdyn työajan tuntipalkan korotuksella.

Ansioindeksin ansiokäsittelyn ulkopuolelle jääviä eriä ovat puolestaan seuraavat:

- ylityöansiot ja lisätyöansiot
- lomarahat tai lomaltapaluu-rahakorvaukset
- käteiset voittopalkkiot
- paperiteollisuuden suhdannerahat
- palvelusvuosikorvaukset niillä tuntipalkka-aloilla (metalli-, paperi-, kumi, tekstiili-, vaatetus-, puu- sekä puusepänteollisuus), joilla niitä ei ole luettu tehdyn työajan ansioon
- aloitepalkkiot, jotka eivät sisälly palkkatilastoon.

Ansiokäsitteet

Säännöllisen ansion indeksi

Säännöllisen työajan ansio

Ansioindeksi

Säännöllisen työajan ansio + tulospalkkiot ja kertaerät vuosikeskiarvoina

Keskiansiot

Säännöllisen työajan ansio+ tulospalkkiot (vuosikeskiarvo)

Toimiala

Perusvuoden 2005=100 ja 2010=100 mukaiset indeksit julkaistaan toimialaluokitus TOL 2008 mukaisina. Vanhemmissa indekseissä on käytössä luokituksen aiempia versioita.

Toimialaluokitus TOL 2008 on Tilastokeskuksen vahvistama kansallinen tilastotoimen luokitusstandardi, joka noudattaa täysin EU:n uudistetun toimialaluokituksen, NACE Rev. 2:n, rakennetta ja määrittelyjä. NACE on jäsenmaita velvoittavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella vahvistettu Euroopan Unionin toimialaluokitus. Täten EU-jäsenmaissa on käytettävä NACEa tai siihen perustuvaa kansallista versiota tilastotoimessa. TOL 2008 on tällainen asetuksessa tarkoitettu ja Eurostatin hyväksymä, Suomen kansallinen versio.

Sektori

Työnantajasektori kuvaa työmarkkinoiden rakennetta ja se määrittellään päätöksentekoyksikön perusteella. Palkkatilastoissa ja työvoimakustannustilastoissa käytettävä työnantajasektoriluokitus on kansallinen muunneltu talous- ja yhteiskuntatilastoissa sovellettavasta sektoriluokituksesta (Sektoriluokitus 2000). Palkkatilastoissa käytettävä luokitus on rakenteeltaan seuraava:

Kuntasektori

Kuntien ja kuntayhtymien toimintayksiköt sekä kuntien liikelaitokset

Valtio

Valtion budjettitalouden piirissä olevat virastot ja laitokset

Yksityinen sektori

Yksityiset yritykset, valtio- ja kuntaenemmistöiset yritykset sekä valtion liikelaitokset

Muut

Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, seurakunnat sekä järjestöt

Kuukausikeskiansiot

Ansiotasoindeksin yhteydessä julkaistaan kuukausikeskiansioita sukupuolittain, työnantajasektoreittain ja palkkausmuodoittain. Koska tuoreimpien palkkatilastojulkaisujen ansiotiedot ovat enimmillään yli puolitoista vuotta vanhoja, tarjoavat ansiotasoindeksin sopimusvaikutus- ja liukumaa-arvioihin perustuvat ennakkolliset keskiansiot usein ajantasaisempaa tietoa keskiansioiden tasosta.

2010=100 määrävuosiuudistuksen yhteydessä keskiansiotiedot uudistettiin siten, että ne lasketaan erillään indeksin perussarjoista. Keskiansioiden aineisto kattaa kaikki Tilastokeskuksen alakohtaisten palkkatilastojen palkansaajat, jolloin laskennassa ovat aiempaa kattavammin mukana myös järjestäytymättömät pienyritykset ja julkaistavat keskiansiot vastaavat aiempaa paremmin alakohtaisten palkkatilastojen ansioita. Aineistosta johtuen ansiokäsite poikkeaa ansiotasoindeksin ansiokäsitteestä siten, että se ei sisällä työehtosopimukseen perustuvia kertaeriä. Tuntipalkkaisten työntekijöiden tuntikeskiansiot muutetaan kuukausikeskiansioiksi vakiokertoimella 170.

Sopimuspalkkaindeksi

Sopimuspalkkaindeksi mittaa työ- ja virkaehtosopimuksissa sovittujen palkanmuutosten vaikutusta säännöllisen työajan keskiansioon. Indeksini lasketaan vuosittain ketjutettuna indeksinä ansiotasoindeksin painorakenteella. *Sopimuskorotukset arvioidaan suhteessa edellisen vuoden lopun ansiotasoon.* Sopimuspalkkaindeksi ei huomioi yrityskohtaisia palkankorotuksia tai rakennemuutosten vaikutusta. Sopimuspalkkaindeksi on lähinnä tarkoitettu ansiotasoindeksin tarkistuslaskelmiin ja työmarkkinajärjestöjen käyttöön.

Työmarkkinajärjestöjen palkankorotuksia koskevien sopimusten vaikutus palkkatasoon voidaan arvioida hyvin, mikä tekee sopimuspalkkaindeksistä melko tarkan mittarin sopimusten vaikutusten arviointiin. Kuitenkin mikäli paikallinen sopiminen palkankorotuksista yleisyy, on vaikeampaa arvioida mikä osa ansiotason noususta on sopimusten vaikutusta ja mikä osa liukumasta ja rakennemuutoksesta johtuvaa.

Reaaliansioindeksi

Reaaliansioindeksi mittaa kuluttajahintojen muutoksesta puhdistetun ansiotason kehitystä. Reaaliansioindeksillä pyritään siis kuvaamaan sitä, miten paljon hyödykkeitä kunakin ajankohtana palkansaajan nimellisansioilla on mahdollista ostaa. Palkansaajien ostovoimaan vaikuttaa myös verotuksessa tapahtuvat muutokset, joten käytössä olevien palkkatulojen ostovoiman muutokset voivat poiketa jonkin verran reaaliansioindeksin muutoksista.

Reaaliansioindeksi lasketaan suoraan samoilta perusvuosilta olevien ansiotasoindeksin ja kuluttajahintaindeksin suhteena.

$$ATIRE = \frac{ATI_t^i}{KHI_t^i} \times 100 \quad \text{missä}$$

ATI_t^i = neljänneksen t ansiotasoindeksi perusvuodella i

KHI_t^i = neljänneksen t kuluttajahintaindeksi perusvuodella i

missä KHI_t^i on neljännekseen t sisältyvien kuukausittaisten kuluttajahintaindeksien aritmeettinen keskiarvo.

LIITE 2: Laskuesimerkkejä indeksin käytöstä

Ansiotason muutoksen laskenta

Ansiotason muutokset ilmoitetaan yleensä prosentteina. Esimerkiksi, jos halutaan tietää kuinka paljon ansiotaso on noussut kaikilla palkansaajilla vuodesta 2006 vuoteen 2011, kun ansiotasoindeksi 2005=100 on 102,9 vuonna 2006 ja 123,0 vuonna 2011, lasketaan prosentuaalinen muutos seuraavasti:

$$\frac{I_{2011} - I_{2006}}{I_{2006}} \times 100, \text{ eli}$$
$$\frac{123,0 - 102,9}{102,9} \times 100 = 19,5$$

Nimellisansioiden nousu on siten ollut 19,5 prosenttia.

Esimerkiksi, jos halutaan tietää kuinka paljon ansiotaso on noussut kaikilla palkansaajilla vuodesta 2011 vuoteen 2014, kun ansiotasoindeksi 2010=100 on 102,7 vuonna 2011 ja 109,8 vuonna 2014, lasketaan prosentuaalinen muutos seuraavasti:

$$\frac{I_{2014} - I_{2011}}{I_{2011}} \times 100, \text{ eli}$$
$$\frac{109,8 - 102,7}{102,7} \times 100 = 6,9$$

Nimellisansioiden nousu on siten ollut 6,9 prosenttia.

Ansiotason muutoksen laskenta kahden eri perusvuoden indekseillä

Toimialoittaiset ansiotasoindeksit julkaistaan vain uusimman perusvuoden mukaisina. Tällöin syntyy tilanteita, jolloin halutun ajanjakson ansiokehitystä laskettaessa käytettävissä on jakson alkuhetkestä vain vanhalla perusvuodella laskettu indeksi ja päättymishetkestä vain uudella perusvuodella laskettu indeksi. Tällöin ansiokehityksen laskemiseksi tarvitaan joku ajankohta, jolta on

käytettävissä sekä uusi että vanha indeksi. Esimerkiksi jos tiedetään, että perusvuodella 2000 yksityisen sektorin ansiotasoindeksi on 108,6 vuonna 2002 ja 121,7 vuonna 2005 sekä perusvuodella 2005 vastaava indeksi on 125,8 vuonna 2012, voidaan ansiotason muutos vuodesta 2002 vuoteen 2012 laskea seuraavasti:

$$\left(\left(\frac{I_{2005=100}^{2000=100}}{I_{2002}^{2005=100}} \times \frac{I_{2012}^{2005=100}}{I_{2005}^{2005=100}} \right) - 1 \right), \text{ eli}$$
$$\left(\left(\frac{121,7}{108,6} \times \frac{125,8}{100} \right) - 1 \right) \times 100 = 41,0$$

Indeksin perusvuoden muuttaminen

Jos ansiokehitystä tarkastellaan toistuvasti esimerkiksi hintasopimukseen perustuen, voi olla tarkoituksenmukaista muuttaa perusajankohdan vanhaan indeksiin perustuva pisteluku uuden perusvuoden mukaiseksi pisteluvuksi. Tällöin uuden indeksin mukaisia pistelukuja voidaan käyttää sellaisenaan eikä niitä tarvitse aina erikseen ketjuttaa alkuperäisen indeksin mukaisiksi. Käytettäessä edellisen esimerkin mukaisia pistelukuja perusajankohdan uusi indeksi voidaan laskea seuraavasti:

$$\frac{I_{2005=100}^{2005=100}}{I_{2005}^{2000=100}} \times I_{2002}^{2000=100}, \text{ eli } \frac{100}{121,7} \times 108,6 = 89,2$$

Siten perusajankohdan pisteluku uudella indeksillä mitattuna on 89,2. Ansiokehitys voidaan laskea nyt suoraan uuden indeksin mukaisilla pisteluvuilla:

$$\frac{I_{2012}^{2005=100} - I_{2002}^{2005=100}}{I_{2002}^{2005=100}} \times 100, \text{ eli}$$
$$\frac{125,8 - 89,2}{89,2} \times 100 = 41,0 \%$$

Eli tulokseksi saatiin sama ansiokehitys kuin edellisessä esimerkissä, mutta yksinkertaisemmalla laskukaavalla.

Oman indeksin laskenta

Joissain tapauksissa yrityksen tarjoamat palvelut tai tuotteet sisältävät kahden tai useamman toimialan tuotantoa. Oletetaan esimerkiksi, että yrityksen tarjoamasta työstä 75 prosenttia on huonekalujen valmistusta ja 25 prosenttia sahateollisuutta. Vuoden 2011 vastaavat 2010=100 toimialoittaiset indeksit ovat huonekalujen valmistus 102,3 ja sahateollisuus 104,2. Tällöin nämä indeksit voidaan painottaa yhteen seuraavasti:

$$I_{2010}^{oma} = w_1 * I_1 + w_2 * I_2, \text{ eli}$$

$$0,75 \times 102,3 + 0,25 \times 104,2 = 102,8$$

Vastaavia indeksejä voidaan rakentaa myös ansiotasoindeksien ja esim. tuottajahintaindeksien kesken, jolloin voidaan yhdistää palkkojen ja yritysten käyttämien materiaalien hinnoissa tapahtuvat muutokset.

Liite 3: Ketjutuskertoimia 2000=100 indekseille

Sektorit / Palkkausmuoto	Ketjutuskerroin 2000=100
Yhteensä	1,45544
Tuntipalkkaiset	1,40872
Kuukausipalkkaiset	1,47041
Valtio	1,53137
Kunnat	1,44778
Kunnat, tuntipalkkaiset	1,37408
Kunnat, kuukausipalkkaiset	1,44990
Yksityinen	1,45264
Yksityinen, tuntipalkkaiset	1,40976
Yksityinen, kuukausipalkkaiset	1,47497
Muut	1,41564
Teollisuus	1,44436

Liite 4: Ansiotasoindeksin 2010=100 perussarjat (ilman sukupuolisarjoja)

Perussarja	Sektori	TOL 2008	Palkkaus- muoto	Ryhmä	Selite	Paino- osuus promillea
10001	1	42	2	0	Maa- ja vesirakentaminen	0,5
10008	1	62	2	0	Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	0,3
10015	1	64	2	0	Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)	0,0
10020	1	68	2	0	Kiinteistöalan toiminta	0,4
10030	1	71	2	0	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	1,4
10038	1	72	2	0	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	5,4
10050	1	81	2	0	Kiinteistön- ja maisemanhoito	0,0
10059	1	841	2	0	Julkinen hallinto	17,2
10071	1	8421	2	0	Ulkoasiainhallinto	0,7
10078	1	8422	2	0	Maanpuolustus	9,4
10090	1	8423	2	0	Oikeustoimi	6,4
10099	1	8424	2	0	Poliisitoimi ja rajojen vartiointi	8,0
10110	1	8425	2	0	Palo- ja pelastustoimi	0,5
10117	1	85	2	0	Koulutus	0,8
10128	1	86	2	0	Terveyspalvelut	0,8
10138	1	87	2	0	Sosiaalihuollon laitospalvelut	0,2
10145	1	88	2	0	Sosiaalihuollon avopalvelut	0,1
10150	1	91	2	0	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta	0,4
10201	2	1	2	0	Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	1,1
10209	2	2	2	0	Metsätalous ja puunkorjuu	0,3
10217	2	18	2	0	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	0,0
10225	2	33	2	0	Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	0,0
10229	2	35	2	0	Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	0,7
10240	2	36	2	0	Veden otto, puhdistus ja jakelu	0,5
10251	2	37	2	0	Viemäri- ja jätevesihuolto	0,1
10260	2	38	2	0	Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys	0,1
10267	2	41	2	0	Talonrakentaminen	0,2
10274	2	42	2	0	Maa- ja vesirakentaminen	0,1
10282	2	43	2	0	Erikoistunut rakennustoiminta	0,3
10294	2	45	2	0	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	0,0
10303	2	49	2	0	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	0,3
10312	2	52	2	0	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	0,4
10323	2	55	2	0	Majoitus	0,0
10326	2	56	2	0	Ravintemistoiminta	3,2
10337	2	62	2	0	Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	0,3
10345	2	68	2	0	Kiinteistöalan toiminta	0,2
10355	2	69	2	0	Lakiasian- ja laskentatoimen palvelut	0,0
10361	2	71	2	0	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	5,5
10373	2	74	2	0	Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	0,1
10382	2	75	2	0	Eläinlääkintäpalvelut	0,1
10388	2	78	2	0	Työllistämistoiminta	0,1
10396	2	81	2	0	Kiinteistön- ja maisemanhoito	3,7
10408	2	82	2	0	Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	0,1
10417	2	841	2	0	Julkinen hallinto	18,6
10429	2	8424	2	0	Poliisitoimi ja rajojen vartiointi	0,0
10436	2	8425	2	0	Palo- ja pelastustoimi	3,0
10446	2	85	2	0	Koulutus	45,9
10458	2	86	2	0	Terveyspalvelut	61,6
10470	2	87	2	0	Sosiaalihuollon laitospalvelut	11,0
10482	2	88	2	0	Sosiaalihuollon avopalvelut	28,4
10493	2	90	2	0	Kulttuuri- ja viihdetoiminta	1,4
10503	2	91	2	0	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta	2,6
10515	2	93	2	0	Urheilutoiminta sekä hui- ja virkistyspalvelut	0,6
10551	2	33	1	0	Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	0,0
10555	2	35	1	0	Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	0,2
10563	2	36	1	0	Veden otto, puhdistus ja jakelu	0,3
10572	2	37	1	0	Viemäri- ja jätevesihuolto	0,1

Perussarja	Sektori	TOL 2008	Palkkaus- muoto	Ryhmä	Selite	Paino- osuus promillea
10580	2	38	1	0	Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys	0,2
10588	2	41	1	0	Talonrakentaminen	0,1
10597	2	42	1	0	Maa- ja vesirakentaminen	0,2
10606	2	43	1	0	Erikoistunut rakennustoiminta	0,5
10617	2	45	1	0	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	0,1
10625	2	49	1	0	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	0,2
10633	2	52	1	0	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	0,0
10642	2	68	1	0	Kiinteistöalan toiminta	0,1
10647	2	71	1	0	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	1,1
10658	2	81	1	0	Kiinteistön- ja maisemanhoito	1,0
10667	2	84	1	0	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	0,3
10677	2	88	1	0	Sosiaalihuollon avopalvelut	0,1
10685	2	93	1	0	Urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut	0,1
10701	7	10	2	1000	Elintarvikkeiden valmistus	3,5
10712	7	10	2	1010	Elintarvikkeiden valmistus	0,7
10721	7	10	2	1050	Elintarvikkeiden valmistus	2,2
10732	7	10	2	1070	Elintarvikkeiden valmistus	1,5
10742	7	11	2	1100	Juomien valmistus	1,2
10751	7	13	2	1300	Tekstiilien valmistus	0,6
10761	7	14	2	1400	Vaatteiden valmistus	0,5
10770	7	15	2	1500	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	0,0
10776	7	15	2	1520	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	0,1
10784	7	16	2	1600	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontat	1,8
10793	7	17	2	1700	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	4,0
10804	7	17	2	1729	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	0,1
10811	7	58	2	1800	Kustannustoiminta	8,5
10822	7	19	2	1920	Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	1,1
10833	7	20-22	2	2010	Kemianteollisuus	2,9
10843	7	20-22	2	2200	Kemianteollisuus	5,2
10854	7	20-22	2	2210	Kemianteollisuus	0,5
10862	7	231-234	2	2310	Lasikeraaminen teollisuus	0,5
10872	7	231-234	2	2315	Lasikeraaminen teollisuus	0,1
10878	7	235-239	2	2330	Rakennusaineteollisuus	3,7
10889	7	24-30	2	2400	Metalliteollisuus	61,4
10900	7	31	2	3100	Huonekalujen valmistus	0,5
10909	7	35	2	3510	Sähkö-, kaasua- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	6,3
10920	7	41	2	4100	Talonrakentaminen	5,9
10930	7	42	2	4200	Maa- ja vesirakentaminen	1,6
10940	7	43	2	4321	Erikoistunut rakennustoiminta	0,3
10946	7	43	2	4322	Erikoistunut rakennustoiminta	2,1
10954	7	43	2	4381	Erikoistunut rakennustoiminta	0,3
10961	7	43	2	4391	Erikoistunut rakennustoiminta	0,3
10967	7	42	2	4392	Maa- ja vesirakentaminen	0,6
10985	7	46	2	4990	Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	5,1
11002	7	51	2	5100	Ilmaliikenne	3,6
11006	7	52	2	5224	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	1,0
11013	7	53	2	5300	Posti- ja kuriiritoiminta	1,7
11023	7	60	2	6000	Radio- ja televisioiminta	3,9
11031	7	61	2	6100	Televiestintä	8,0
11042	7	71	2	7020	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	11,1
11051	7	80	2	8010	Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	1,0
11058	7	17	2	8920	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	1,3
11066	7	2	2	8921	Metsätalous ja puunkorjuu	0,9
11073	7	96	2	9601	Muut henkilökohtaiset palvelut	0,5
11095	7	7	1	700	Metallimalmien louhinta	0,7
11101	7	10	1	1000	Elintarvikkeiden valmistus	2,3
11107	7	10	1	1010	Elintarvikkeiden valmistus	3,2
11113	7	11	1	1100	Juomien valmistus	0,8
11119	7	13	1	1300	Tekstiilien valmistus	0,9
11127	7	14	1	1400	Vaatteiden valmistus	0,4
11134	7	15	1	1500	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	0,1
11139	7	15	1	1520	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	0,4

Perussarja	Sektori	TOL 2008	Palkkaus- muoto	Ryhmä	Selite	Paino- osuus promillea
11144	7	16	1	1600	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontat	4,2
11152	7	17	1	1700	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	9,9
11157	7	17	1	1729	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	0,2
11163	7	18	1	1800	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	4,5
11172	7	19	1	1920	Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	0,9
11178	7	20-22	1	2010	Kemianteollisuus	2,5
11184	7	20-22	1	2200	Kemianteollisuus	4,0
11190	7	20-22	1	2210	Kemianteollisuus	1,1
11196	7	24	1	2400	Metallien jalostus	5,4
11204	7	25	1	2400	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	7,6
11213	7	28-30	1	2400	Koneiden ja laitteiden valmistus	12,9
11222	7	26-27	1	2400	Sähkötekninen teollisuus	5,3
11230	7	31	1	3100	Huonekalujen valmistus	1,0
11237	7	35	1	3510	Sähkö-, kaas- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	1,8
11242	7	41	1	4100	Talonrakentaminen	11,2
11247	7	42	1	4200	Maa- ja vesirakentaminen	5,2
11254	7	43	1	4321	Erikoistunut rakennustoiminta	5,8
11258	7	43	1	4322	Erikoistunut rakennustoiminta	5,5
11262	7	43	1	4381	Erikoistunut rakennustoiminta	0,8
11267	7	43	1	4391	Erikoistunut rakennustoiminta	1,7
11272	7	42	1	4392	Maa- ja vesirakentaminen	2,4
11280	7	45	1	4530	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	0,7
11286	7	46	1	4990	Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	1,0
11293	7	52	1	5224	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	3,4
11298	7	53	1	5300	Posti- ja kuriiritoiminta	6,3
11309	7	80	1	8000	Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	2,3
11313	7	80	1	8010	Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	0,1
11318	7	96	1	9601	Muut henkilökohtaiset palvelut	0,4
11324	7	61	1	6110	Televiestintä	0,2
11351	7	38	1	1802	Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys	0,6
11354	7	493-494	1	1802	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	2,9
11360	7	493-494	1	1804	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	4,7
11366	7	81	1	1802	Kiinteistön- ja maisemanhoito	0,6
11401	6	10	2	0	Elintarvikkeiden valmistus	0,3
11410	7	43	2	0	Erikoistunut rakennustoiminta	0,5
11419	7	45	2	0	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	1,5
11430	7	46	2	0	Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	18,5
11441	7	47	2	0	Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	45,6
11452	7	49	2	0	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	3,0
11462	7	52	2	0	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	5,2
11473	7	53	2	0	Posti- ja kuriiritoiminta	0,5
11482	7	55	2	0	Majoitus	4,7
11491	7	56	2	0	Ravitsemistoiminta	15,7
11502	7	58	2	0	Kustannustoiminta	1,4
11511	7	62	2	0	Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	18,3
11519	7	63	2	0	Tietopalvelutoiminta	1,5
11527	7	64	2	0	Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)	33,9
11537	7	65	2	0	Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta (pl. pakollinen sosiaalivakuutus)	12,1
11545	7	66	2	0	Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	1,5
11552	7	68	2	0	Kiinteistöalan toiminta	1,5
11562	7	69	2	0	Lakiasiaain- ja laskentatoimen palvelut	1,2
11569	7	74	2	0	Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	0,6
11579	7	77	2	0	Vuokraus- ja leasingtoiminta	0,7
11588	7	78	2	0	Työllistämistoiminta	9,6
11596	7	79	2	0	Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varaupalvelut	1,7
11604	7	81	2	0	Kiinteistön- ja maisemanhoito	8,0
11614	7	82	2	0	Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	2,0
11624	6	843	2	0	Pakollinen sosiaalivakuutustoiminta	9,1
11634	7	86	2	0	Terveyspalvelut	7,6
11643	7	87	2	0	Sosiaalihuollon laitospalvelut	11,0
11653	7	88	2	0	Sosiaalihuollon avopalvelut	4,1
11663	6	91	2	0	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta	0,2

Perussarja	Sektori	TOL 2008	Palkkaus- muoto	Ryhmä	Selite	Paino- osuus promillea
11670	7	92	2	0	Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut	0,9
11680	7	93	2	0	Urheilutoiminta sekä hui- ja virkistyspalvelut	1,6
11690	6	94	2	0	Järjestöjen toiminta	2,5
11700	7	95	2	0	Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus	0,9
11710	6	852	2	0	Alemman perusasteen koulutus	0,4
11719	6	853	2	0	Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutus	4,2
11730	6	854	2	0	Korkea-asteen koulutus	23,9
11742	7	855	2	0	Muu koulutus	1,7
11752	6	856	2	0	Koulutusta palveleva toiminta	0,4
11801	7	45	2	0	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	3,5
11812	7	46	2	0	Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	20,1
11823	7	59	2	0	Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen	1,1
11830	7	62	2	0	Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	7,6
11838	7	63	2	0	Tietopalvelutoiminta	0,7
11846	7	64	2	0	Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)	3,1
11856	7	66	2	0	Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	2,0
11863	7	68	2	0	Kiinteistöalan toiminta	5,9
11873	7	69	2	0	Lakiasia- ja laskentatoimen palvelut	7,8
11882	7	70	2	0	Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	6,5
11892	7	71	2	0	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	7,9
11903	7	72	2	0	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	3,2
11910	7	73	2	0	Mainostoiminta ja markkinatutkimus	4,2
11920	7	74	2	0	Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	2,0
11930	7	75	2	0	Eläinlääkintäpalvelut	0,4
11937	7	77	2	0	Vuokraus- ja leasingtoiminta	0,8
11948	7	82	2	0	Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	1,4
11957	6	843	2	0	Pakollinen sosiaalivakuutustoiminta	1,6
11964	7	86	2	0	Terveyspalvelut	3,7
11974	6	90	2	0	Kulttuuri- ja viihdetoiminta	0,4
11984	6	91	2	0	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta	0,1
11989	7	93	2	0	Urheilutoiminta sekä hui- ja virkistyspalvelut	2,5
11998	6	94	2	0	Järjestöjen toiminta	4,8
12007	7	95	2	0	Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus	0,4
12015	7	96	2	0	Muut henkilökohtaiset palvelut	0,7
12022	7	45	2	0	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	5,0
12033	7	38	2	0	Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys	1,0
12042	7	41	2	0	Talonrakentaminen	0,3
12051	7	62	2	0	Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	0,3
12059	7	68	2	0	Kiinteistöalan toiminta	0,5
12068	7	69	2	0	Lakiasia- ja laskentatoimen palvelut	0,2
12076	7	70	2	0	Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	0,3
12083	7	71	2	0	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	0,1
12091	7	78	2	0	Työllistämistoiminta	1,8
12100	7	81	2	0	Kiinteistön- ja maisemanhoito	0,4
12110	6	85	2	0	Koulutus	0,5
12120	6	86	2	0	Terveyspalvelut	0,4
12129	6	87	2	0	Sosiaalihuollon laitospalvelut	2,0
12139	6	88	2	0	Sosiaalihuollon avopalvelut	1,3
12148	6	96	2	0	Muut henkilökohtaiset palvelut	0,9
12159	7	16	2	0	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontat	1,1
12168	7	25	2	0	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	0,3
12179	7	31	2	0	Huonekalujen valmistus	0,5
12187	7	33	2	0	Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	6,4
12198	7	38	2	0	Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys	0,6
12209	7	41	2	0	Talonrakentaminen	2,9
12218	7	43	2	0	Erikoistunut rakennustoiminta	5,6
12229	7	49	2	0	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	2,6
12238	6	9491	2	0	Seurakunnat ja uskonnolliset järjestöt	8,3
12250	6	90	2	0	Kulttuuri- ja viihdetoiminta	1,8
13001	7	45	1	0	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	1,2
13011	7	46	1	0	Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	1,1
13022	7	59	1	0	Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen	0,0

Perussarja	Sektori	TOL 2008	Palkkaus- muoto	Ryhmä	Selite	Paino- osuus promillea
13030	7	62	1	0	Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	0,2
13041	7	64	1	0	Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)	0,1
13046	7	66	1	0	Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	0,1
13050	7	68	1	0	Kiinteistöalan toiminta	0,2
13061	7	69	1	0	Lakiasia- ja laskentatoimen palvelut	0,1
13068	7	70	1	0	Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	0,3
13075	7	71	1	0	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	0,4
13085	7	72	1	0	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	0,1
13091	7	73	1	0	Mainostoiminta ja markkinatutkimus	0,1
13101	7	74	1	0	Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	0,2
13111	7	75	1	0	Eläinlääkintäpalvelut	0,0
13118	7	77	1	0	Vuokraus- ja leasingtoiminta	0,3
13127	7	82	1	0	Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	0,2
13137	6	843	1	0	Pakollinen sosiaalivakuutustoiminta	0,0
13141	7	86	1	0	Terveyspalvelut	0,4
13150	7	90	1	0	Kulttuuri- ja viihdetoiminta	0,2
13159	7	91	1	0	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta	0,0
13165	7	93	1	0	Urheilutoiminta sekä hui- ja virkistyspalvelut	0,6
13175	6	94	1	0	Järjestöjen toiminta	0,1
13186	7	95	1	0	Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus	0,0
13195	7	96	1	0	Muut henkilökohtaiset palvelut	0,2
13203	7	16	1	0	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontat	2,1
13212	7	25	1	0	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	0,8
13222	7	31	1	0	Huonekalujen valmistus	1,0
13231	7	33	1	0	Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	3,2
13241	7	38	1	0	Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys	0,8
13251	7	39	1	0	Maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristöhuoltopalvelut	0,2
13254	7	41	1	0	Talonrakentaminen	6,9
13264	7	43	1	0	Erikoistunut rakennustoiminta	10,3
13273	7	49	1	0	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	7,4
13280	7	45	1	0	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	3,0
13285	6	9491	1	0	Seurakunnat ja uskonnolliset järjestöt	0,8
13295	7	81	1	0	Kiinteistön- ja maisemanhoito	3,9
13299	7	1	1	0	Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	0,7
13401	7	2	1	0	Metsätalous ja puunkorjuu	3,5
13501	7	42	2	4910	Maa- ja vesirakentaminen	2,6
13510	7	491-492	2	4910	Rautatieliikenne	6,1
13521	7	52	2	4910	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	3,4
13532	7	61	2	4910	Televiestintä	0,2
13540	7	42	2	6900	Maa- ja vesirakentaminen	1,9
13549	7	45	2	6900	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	0,8
13558	7	68	2	6900	Kiinteistöalan toiminta	0,5
13564	7	71	2	6900	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	1,0
13601	7	22	1	1721	Kumi- ja muovituotteiden valmistus	0,3
13606	7	231-234	1	2311	Lasikeraaminen teollisuus	0,5
13611	7	231-234	1	2312	Lasikeraaminen teollisuus	0,3
13616	7	235-239	1	2320	Rakennusaineteollisuus	0,1
13621	7	231-234	1	2340	Lasikeraaminen teollisuus	0,2
13627	7	235-239	1	2350	Rakennusaineteollisuus	0,2
13632	7	235-239	1	2360	Rakennusaineteollisuus	1,0
13638	7	235-239	1	2370	Rakennusaineteollisuus	0,1
13643	7	235-239	1	2390	Rakennusaineteollisuus	0,6
13649	7	30	1	3012	Muiden kulkuneuvojen valmistus	0,4
13654	7	32	1	3210	Muu valmistus	1,1
13659	7	43	1	4333	Erikoistunut rakennustoiminta	0,5
13663	7	43	1	4334	Erikoistunut rakennustoiminta	2,0
13668	7	81	1	8121	Kiinteistön- ja maisemanhoito	0,7
13672	7	493-494	1	9692	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	0,1

